

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŽUPANIJSKO NATJECANJE U POZNAVANJU KLASIČNIH JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

STRUKOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje:

II. Gramatika:

III. Stručni vokabular i civilizacija:

Ukupni broj bodova:

	15
	17
	18
	50

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

Nadnevak natjecanja: 13. ožujka 2025.

I. PRIJEVOD TEKSTA

Zadani tekst prevedi na hrvatski jezik.

(Prema Tacuinum Sanitatis, latinskom prijevodu arapske medicinske rasprave iz 11. stoljeća.)

De dentibus

Dentes vero laedit frequens potus aquae frigidae post cibum calidum, et comestio¹ lactis, et ciborum acutorum, et masticatio² medicinae vomitivae³ quae haud raro etiam sanos dentes frangunt. Si corrosio⁴ fit, laesi⁵ dentes bene laventur et ramusculis⁶ mundificantur⁷. Et de⁸ rebus etiam mundificantibus dentes, sunt et carbo ligneus et pulvis terreus vasorum.

KOMENTAR

¹**comestio, -ionis, f.** uzimanje, konzumiranje

²**masticatio, -ionis, f.** žvakanje

³**vomitivus, 3** koji izaziva povraćanje, za povraćanje

⁴**corrosio, -ionis, f.** korozija, nagrivanje (zuba)

⁵od gl. **laedere**

⁶**ramusculus, -i, m.** grančica

⁷**mundifico, 1.** čistiti, očistiti

⁸**de** među

I. PRIJEVOD

maks. 15

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

[illegible]

II. GRAMATIKA

maks. 17

1. Glagolske oblike prebaci u traženo vrijeme, zadržavši isto lice i stanje.

sunt _____ indikativ imperfekta

laedit _____ futur 1.

frangunt _____ indikativ perfekta

maks. 3

2. Promijeni broj sintagmama iz teksta.

frequens potus _____

sanos dentes _____

carbo ligneus _____

de rebus mundificantibus _____

maks. 4

3. Od glagola **mundifico**, 1. napiši particip perfekta pasivnog u nominativu singulara.

maks. 1

4. Kompariraj pridjeve u nominativu singulara muškog roda.

pozitiv komparativ superlativ

frequens _____

bonus _____

maks. 4

5. Glagolske oblike prebaci u konjunktiv prezenta zadržavši isto lice.

fit _____

sunt _____

	maks. 2
--	----------------

6. Dopuni rečenicu točnim zbrojem: **Decem et octo sunt** _____.

	maks. 1
--	----------------

7. Kojim oblikom participa prezenta možeš zamijeniti sintagmu **quae frangunt** istog značenja? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) **frangens**

b) **frangentis**

c) **frangenti**

d) **frangentes**

	maks. 1
--	----------------

8. Pridjevi **frigidus** i **calidus** u istom su značenjskom odnosu kao **bonus** i

_____.

	maks. 1
--	----------------

III. STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

	maks. 15
--	-----------------

1. U tvorbi imenica slaganjem dodaj prvi dio riječi koja označava:

- a) krv _____ **philia**
b) vodu _____ **phobia**
c) otrov _____ **aemia**

	maks. 3
--	----------------

2. Tvori pridjev u nominativu singulara muškog roda od imenica:

- a) **lac** _____
b) **os** _____
c) **canis** _____
d) **sanguis** _____

	maks. 4
--	----------------

3. Dopuni izraze koji se odnose na dijelove tijela (trup).

- a) _____ **vertebralis**
b) _____ **spinalis**
c) _____ **thoracale**

	maks. 3
--	----------------

4. Koja kratica NE znači polovina? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) **dim.**
b) **aeq.**
c) **sem.**

	maks. 1
--	----------------

5. Navedi kraticu za „obilježi sastav lijeka“. _____

	maks. 1
--	---------

6. Dopuni izraze suprotnog značenja.

a) **extremitas superior / extremitas** _____

b) **oculus dexter / oculus** _____

	maks. 2
--	---------

7. Prema rimskom kalendaru, u imenima nekih mjeseci kriju se imena bogova.

Siječanj je bio nazvan po _____, bogu početka i ulaza koji ima dva lica.

Ožujak je bio nazvan po _____, bogu rata.

Lipanj je bio nazvan po božici _____, Jupiterovoj supruzi.

	maks. 3
--	---------

8. Poveži slovom izreke i njihove autore.

a) **Saepe stilum vertas.** _____ Gaj Julije Cezar

b) **Vita brevis, ars longa.** _____ Kvint Horacije Flak

c) **Labor omnia vincit.** _____ Hipokrat

d) **Alea iacta est.** _____ Publije Vergilije Maron

	maks. 1
--	---------

RJEŠENJA**PRIJEVOD**

Dentes vero laedit	Zube međutim ozljeđuje	1
frequens potus aquae frigidae	često pijenje (ispijanje) hladne vode	1
post cibum calidum	poslije toplog jela (hrane)	1
et comestio lactis	i uzimanje (konzumiranje) mlijeka	1
et ciborum acutorum	i ljutih jela	1
et masticatio medicinae vomitivae	i žvakanje lijeka za povraćanje	1
quae haud raro	koji ne baš rijetko (koji često)	1
etiam sanos dentes frangunt.	lome i (čak i, također) zdrave zube	1
Si corrosio fit	Ako nastane korozija,	1
laesi dentes	ozlijeđeni (oštećeni) zubi	1
bene laventur	neka se dobro operu (neka budu dobro oprani)	1
et ramusculis mundificantur.	i očiste (neka se očiste, budu očišćeni) grančicama.	1
Et de rebus etiam mundificantibus dentes,	A među stvarima koje također čiste zube,	1
sunt et carbo ligneus	su (jesu) i drveni ugljen	1
et pulvis terreus vasorum.	i zemljani prah posuda. (i prah zemljanih posuda.)	1

Ukupno: 15**GRAMATIKA**

1. erant, laedet, fregerunt	3
2. frequentes potus, sanum dentem, carbones lignei, de re mundificante	4
3. mundificatus,-a,-um (mundificatus, 3)	1
4. frequentior, frequentissimus; melior, optimus	4
5. fiat, sint	2
6. duodeviginti	1
7. d)	1
8. malus	1

Ukupno: 17**STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA**

1. haemo-, hydro-, tox-	3
2. lacteus, osseus (ev. oralis), caninus, sanguineus	4
3. columna, medulla, cavum	3
4. b)	1
5. D.s.nom.	1
6. inferior, sinister (laevus)	2
7. Janu (Janusu), Marsu, Junoni	3
8. d), a), b), c)	1

Ukupno: 18